

Keskeny, meredek és hosszú...

A békéhez vezető út keskeny, meredek és hosszú. Könnyebben, veszélytelenebbül és gyorsabban nem lehet elérni a békét. Fáradtságba, bátorságba és kitartásba kerül. Olyan cél, amelyet könnyen szem elől tévesztünk. Intelligenciára, fantáziára és totális erőbevetésre van szükség, ha az ember a béke útját járja. Szeretni kell a békét, s ahogyan a szeretet, a béke is állandó veszélynek van kitéve. Nem csupán téged és tőlem, tőlünk függ. Világunkban, amely a globalizáció révén egyetlen faluvá vált, ahol mindenki mindenkinek szomszédja lett, a béke az emberiség dolgává lett. Ha bennem nincs béke, körülöttem sem lesz. A békét sok ellenség veszi körül. Ha nincs mindenki meggyőződve arról, hogy a békét csak békés eszközökkel lehet elérni, akkor igen hamar alakulnak ki kicsi, rejtett, tartós, nagy vagy éppen évezredes háborúk. Ferenc pápa szomorúan állapította meg: „A harmadik világháborúban élünk.” És ismételtlen megnevezi a béke nagy ellenségeit: igazságtalan gazdasági rendszerek, környérlenség, az ember termelőeszközöze alacsonyítása, a töke bálványozása, a vallással való visszaélés a másként hívök elnyomása és megsemmisítése érdekében.

A béke attól függ, milyennek látjuk az embert, milyen istenképünk van, hogyan képzeljük el az emberek együttélését, valamint Isten és az ember egységét. Világos, hogy ezzel kapcsolatban végtelenül sok párbeszédet lehet folytatni, számtalan szemináriumot és konferenciát lehet tartani, könyveket lehet írni róla, politikai struktúrákat lehet felépíteni érdekében. Minden fáradozás ellenére megmarad annak lehetősége, hogy a béke mint valami csillogó szappanbuborék száll a levegőben, és már az első porszembe ütközve kipukkad. Tehát újból elölről kell kezdeni. A békét. A béke kezdeményezését. Például a háború közepette a békéért kell imádkozni. Lehetőség szerint a vitatkozó

felekkel közösen. Újból és újból meg kell kísérleni a békéröl folytatott párbeszédet. Nem szabad véget vetni a békekonzferenciák-nak. Mert a béke mindig kezdet. A békéhez vezető út kezdete.

A békekutatás fontos része lett a tudományok világának. Bevonják a filozófiát, a pszichológiát, a vallástudományokat stb., hogy megnyissák a béke feltételeinek, lehetőségeinek útját. Léteznek kicsi és nagy egyesületek, amelyeknek célja a béketeremtés. Jézus a maga korában mindenkinek odakiáltotta – és kiáltása mindmáig érvényben van –: „Boldogok a békességteremtök, mert Isten a fiainak [és lányainak] fogja hívni öket” (Mt 5,9). És ezzel a béke olyan intenzíven kapcsolódik Istenhez, ahogy a természetes életben a szülök és a gyermekek között. Nincs béke Isten nélkül. Akik a béke útját járják, valamennyien Isten gyermekei. Aki Isten gyermeke akar lenni, annak teljes szemeélyiségével kell akarnia a békét, mindenestül a békére kell törekednie, a békéért kell élnie. Ahogyan a mi urunk és testvérünk, Jézus tette, és igazságtalan elítélést, rettenetes keresztalált vett magára, hogy megmaradjon a békében; nem engedte, hogy királlyá tegyék, Isten és a Mammon alternatíváját hirdette; ismételtlen a megvetettekkel szövetkezett, a hatalmasokra pedig azt a kötelességet rötta, hogy ne uralkodók, hanem szolgák legyenek. A békének ára van. A Nobel-békédíj mindenkít megillet, aki kicsiben, bárhol a világban a békéért él.

Az utóbbi időben egyre világosabbá vált számomra, hogy minden monopólium, amit valaki létrehoz, igen hamar a béke ellenségévé válhat. Ez az élet minden területére érvényes, minden emberre vonatkozik, minden politikai rendszerre, de ugyanígy minden vallásra és világnézetre is. Mert minden monopólium, bárhol hirdetik is meg vagy törekszenek rá, mindent le fog gyúrni, mindent meg fog hódítani, és egyeduralko-

dóvá lesz. Ez így van már akkor is, ha hosszú tapasztalattal, nagy szorgalommal dolgozom a kertemben, létrehozom a „kertbirodalmamat”, és senkit nem engedek beleszólni. Pláne akkor, ha valaki meg akar változtatni valamit a „birodalmamban”. Ilyenkor igen hamar bekövetkezik, hogy a betolakodónak megtiltom a belépést, nem hallgatom meg, nem veszem komolyan, küzdök ellene, ellenségnek nyilvánítom, gonosznak állítom be. Nem így van? No, talán nem járok el ilyen durván, de valahogy hasonlóan. Ez nem jelenti azt, hogy nem lehetnek feszültségek, nem lehetnek viták. De nem fájulhat odáig a dolog, hogy a magam felfogását nyilvánítom az egyetlen lehetségesnek, „az egyetlen, tökéletes igazságnak”, vagyis monopóliumnak, és kizárok minden más lehetőséget, nézetet, „igazságot”, ezek képviselőit kirekesztem, üldözöm, bezárom, megálázom, megkínzom, míg át nem állnak az én oldalamra, vagy rögtön eltávolítom, megölöm, kioltom, megsemmisítem öket, hogy a magam ügyét győzelemre vigyem.

Egy pillantás a világba: a napi hírek szünet nélkül arról beszélnek, hogy az „az igazság monopóliumainak” megteremtése világoszerre bajba, nyomorba taszít embereket, menekülésre kényszeríti öket, testi-lelki sérülést okoz nekik, vagy egyenesen a halált hozza számukra. Ezért hiszem, hogy le kell mondanunk a monopóliumokról, minden diktatórikus formát és rendszert le kell bontani, párbeszédet kell folytatnunk egymással, meg kell bocsátanunk, osztoznunk, szolgálnunk és gyógyítanunk kell, a gyengék oldalára kell állnunk. Ahogyan Jézus tette. Ahogyan nagyon sokan tették egykor, és teszik ma is. A békéhez vezető út keskeny, meredek és hosszú. De lehet járni rajta. Embéri erővel, Isten erejével. Ha ember, söt keresztény akarok lenni.

Fritz Giglinger

Forrás: Francesco, 2015. tavasz